

Kwalifikacja cząstkowa na poziomie piątym Polskiej Ramy Kwalifikacji i europejskich ram kwalifikacji

Praca z dzieckiem metodą Marii Montessori

Status: włączona funkcjonująca

Rodzaj: cząstkowa

Kategoria: wolnorynkowe

Data włączenia do ZSK: 2018-11-20

Dokument potwierdzający nadanie kwalifikacji: Certyfikat kwalifikacji wolnorynkowej

Krótką charakterystyka kwalifikacji

Osoba posiadająca kwalifikację jest przygotowana do: – aranżowania i przygotowania przestrzeni, w której pracują dzieci i młodzież, np. w domach rodzinnych, świetlicach, klubikach dziecięcych, – animowania pracy własnej dzieci i młodzieży w przygotowanym otoczeniu, – wspierania innych osób, które chcą stosować zasady pedagogiki Marii Montessori. Kwalifikacja może być przydatna osobom zawodowo zajmującym się opieką nad dziećmi i młodzieżą, ich wychowaniem i nauczaniem.

Informacje o kwalifikacji

Grupy osób, które mogą być zainteresowane uzyskaniem kwalifikacji

Uzyskaniem kwalifikacji mogą być w szczególności zainteresowani: – rodzice, którzy animują samoorganizujące się grupy wsparcia rodziców, – rodzice organizujący naukę i uczyć dzieci w ramach edukacji domowej, – wolontariusze oraz osoby, które pracują w świetlicach środowiskowych, klubikach dziecięcych, innych miejscach organizowanych np. przez fundacje i stowarzyszenia wspierające edukację i wychowanie, – osoby podejmujące się opieki nad dziećmi w domach rodzinnych, np. opiekunki dziecięce. Kwalifikacją mogą być również zainteresowane osoby zawodowo zajmujące się opieką nad dziećmi i młodzieżą, ich wychowaniem i nauczaniem, które chcą wzbogacić swój zasób metod wykorzystywanych w pracy.

W razie potrzeby warunki, jakie musi spełniać osoba przystępująca do walidacji

Posiadanie świadectwa dojrzałości (4 poziom PRK)

Wymagane kwalifikacje poprzedzające

Opis

Świadectwo dojrzałości (4 poziom PRK)

Typowe możliwości wykorzystania kwalifikacji

Osoba posiadająca kwalifikację jest przygotowana do: – aranżowania i przygotowania przestrzeni, w której pracują dzieci i młodzież, np. w domach rodzinnych, świetlicach, klubikach dziecięcych, – animowania pracy własnej dzieci i młodzieży w przygotowanym otoczeniu, – wspierania innych osób, które chcą stosować zasady pedagogiki Marii Montessori. Umiejętności, które potwierdza kwalifikacja, mogą być też przydatne osobom zawodowo zajmującym się opieką nad dziećmi i młodzieżą, ich wychowaniem i nauczaniem.

Okres ważności dokumentu potwierdzającego nadanie kwalifikacji i warunki przedłużenia jego ważności

Ważny bezterminowo.

Zapotrzebowanie na kwalifikację

Kwalifikacja „Praca z dzieckiem metodą Marii Montessori” jest odpowiedzią na rosnące społeczne zapotrzebowanie na osoby zajmujące się opieką i rozwojem dziecka, stosujące w swojej pracy elementy tej metody. W Polsce działa w tej chwili wiele stowarzyszeń (np. Polskie Stowarzyszenie Montessori, Stowarzyszenie Oświatowe Montessori, Polski Instytut Montessori, Montessori Bez Granic). O popularności tych podmiotów może świadczyć ich rozwój – w kolejnych latach otwierają one swoje oddziały w różnych miastach Polski. Ponadto istnieje bogata oferta corocznych kursów, szkoleń, warsztatów, a nawet studiów podyplomowych związanych z pracą tą metodą, prowadzonych we współpracy z uczelniami wyższymi. W Polsce stale pojawia się wiele nowych miejsc, w których pracuje się według zasad pedagogiki Marii Montessori, są to rodziny lub grupy rodzin edukujących swoje dzieci, klubiki i świetlice środowiskowe, wspierający dzieci wolontariusze stowarzyszeni w organizacjach na rzecz wsparcia dzieci. Placówki prowadzone tą metodą stwarzają dzieciom warunki optymalnego rozwoju, uwzględniając ich indywidualne możliwości. Powszechność wykorzystania technik pracy metodą Marii Montessori jest potwierdzona liczbą powstałych na świecie placówek. Według NAMTA (stowarzyszenia nauczycieli Montessori w USA) w 2017 r. na świecie było ich już ponad 20 000. Pedagogika Marii Montessorii cieszy się dużym zainteresowaniem wśród nauczycieli pragnących rozszerzyć swoją wiedzę na

temat alternatywnych metod pracy z dziećmi. Szkoły poszukujące nauczycieli są zainteresowane precyzyjnymi informacjami o dodatkowych umiejętnościach i doświadczeniach pracownika, w czym będzie pomagała ta kwalifikacja. Wprowadzenie do ZSK kwalifikacji wpłynie na lepsze przygotowanie merytoryczne i większą rozpoznawalność osób, które chcą pracować z dziećmi według zasad Marii Montessori. Rosnąca popularność zasad Marii Montessori powoduje potrzebę wyróżnienia osób, które są dobrze przygotowane do pracy tą metodą. Kwalifikacja ta będzie miała dla zainteresowanych środowisk znaczenie jako wiarygodna referencja.

Odniesienie do kwalifikacji o zbliżonym charakterze oraz wskazanie kwalifikacji ujętych w ZRK zawierających wspólne zestawy efektów uczenia się

Kwalifikacja ta nie przygotowuje do zajmowania stanowiska nauczyciela w polskim systemie szkolnym. Zasady pedagogiki Marii Montessori są też ujęte w programach studiów realizowanych przez uczelnie prowadzące studia na kierunkach pedagogicznych. Efekty uczenia się wymagane w kontekście studiów pedagogicznych obejmują szerszy zakres wiedzy i mają większą podbudowę teoretyczną, odpowiadają wymaganiom wyższego poziomu PRK i mają na tyle różny charakter, że bezpośrednie odniesienie ich do efektów uczenia się wymaganych dla kwalifikacji „Praca z dzieckiem metodą Marii Montessori” nie jest zasadne.

Wymagania dotyczące walidacji i podmiotów przeprowadzających walidację

Walidacja może być przeprowadzana wyłącznie w miejscu, w którym: 1) praca własna według zasad Marii Montessori odbywa się przez 5 dni w tygodniu przez minimum 3 godziny dziennie, 2) dostępny jest podstawowy materiał Montessori. Instytucja certyfikująca ma obowiązek zapewnienia kandydatowi wsparcia doradcy walidacyjnego. W walidacji muszą być uwzględnione następujące elementy: 1) kandydat musi przeprowadzić co najmniej 8 godzin obserwacji pracy własnej dzieci prowadzonej zgodnie z zasadami Montessori, udokumentowanej w arkuszu obserwacji przygotowanym przez instytucję certyfikującą, 2) egzamin ustny, w tym omówienie przeprowadzonej obserwacji, 3) egzamin pisemny, 4) prezentacja samodzielnie zaprojektowanego i wykonanego materiału rozwojowego. Walidację przeprowadza komisja składająca się co najmniej z 2 osób, które: 1) posiadają dyplom ukończenia studiów pedagogicznych, 2) w ciągu ostatnich 5 lat przez co najmniej 2 lata prowadziły zajęcia zgodnie z zasadami pedagogiki Marii Montessori w miejscu, w którym praca własna według zasad Montessori odbywała się przez 5 dni w tygodniu, przez minimum 3 godziny dziennie, 3) w ciągu ostatnich 5 lat przeprowadziły co najmniej 30 godzin zajęć na kursach, warsztatach z zakresu pedagogiki Marii Montessori.

Informacje dodatkowe

Podstawa prawna włączenia kwalifikacji do ZSK

Na podstawie Obwieszczenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 2018-10-31 r. w sprawie włączenia kwalifikacji rynkowej >Praca z dzieckiem metodą Marii Montessori< do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (Monitor Polski z dnia 2018-11-20 r., poz. 1114)

Data rozpoczęcia funkcjonowania kwalifikacji w ZSK

2021-12-06

Orientacyjny nakład pracy potrzebny do uzyskania kwalifikacji (w godzinach)

120

Termin dokonywania przeglądu kwalifikacji

Nie rzadziej niż raz na 10 lat

Termin następnego przeglądu kwalifikacji

2028-11-20

Kod dziedziny kształcenia

1 - Kształcenie

Kod PKD (wg klasyfikacji 2007)

85.6 - Działalność wspomagająca edukację

Kod kwalifikacji (do 2020 roku)

5C11800024

Kod kwalifikacji (od 2020 roku)

12633

Streszczenie opinii uzyskanych podczas konsultacji projektu kwalifikacji

Podmioty nie zgłosiły zasadniczych zastrzeżeń ani do efektów uczenia się (umiejętności) zawartych w treści kwalifikacji, ani do samych metod i procedur walidacji. W kontekście określonych w przepisach wymagań wobec osób pracujących w placówkach oświatowych i innych związanych z pracą z dziećmi kontrowersje opiniujących podmiotów wzbudziły sformułowania w polach „krótka charakterystyka kwalifikacji” oraz „typowe możliwości wykorzystania kwalifikacji”. Zwracano uwagę, że kwalifikacja nie powinna nadawać uprawnień do pracy w charakterze nauczyciela - nie spełnia standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela i wymogów dotyczących kwalifikacji wymaganych od nauczycieli. Podkreślano, że zapisy wniosku mogą sugerować kierowanie do pracy w instytucjach edukacyjnych osób posiadających instrumentalne umiejętności wykorzystywania tylko jednej metody pracy. Opiniujący dostrzegali jednak wartość związaną z włączeniem takiej kwalifikacji do ZSK. Podkreślali, że: - wskazane jest szerzenie wiedzy o metodach Montessori, jako mogących wzbogacić warsztat pracy wszelkich osób pracujących z dziećmi i młodzieżą; - proponując tę kwalifikację postarali się uporządkować zasób wiedzy potrzebny na ten temat; - w ofercie edukacyjnej w Polsce dominuje tradycyjny model edukacyjny i system klasowo-lekcyjny, a pojawienie się alternatywnych inicjatyw edukacyjnych jest niezwykle cenne i ważne - jest odpowiedzią na transformacje zachodzące na świecie i w Polsce, pokazuje, że można edukację dzieci organizować inaczej. Opinie w znacznej mierze dotyczyły więc niepokoju o relacje recenzowanej kwalifikacji do już istniejącego systemu kształcenia nauczycieli i zatrudniania w placówkach oświatowych. Wskazują na nieporozumienie dotyczące kwestii relacji między kwalifikacjami rynkowymi (częstkowymi) a pełnymi oraz warunkami zatrudniania i ew. uprawnieniami, jakie przysługują po uzyskaniu kwalifikacji; kwalifikacje rynkowe zostały utożsamione z bezpośrednim,

wystarczającym uprawnieniem do zajmowania danego stanowiska czy świadczenia określonej działalności. W związku z uwagami dokonano – we współpracy z wnioskodawcą - modyfikacji opisu kwalifikacji związanej z weryfikacją głównych adresatów kwalifikacji. W szczególności krótka charakterystyka kwalifikacji oraz pola „Grupy osób, które mogą być zainteresowane uzyskaniem kwalifikacji” oraz „Typowe możliwości wykorzystania kwalifikacji” zostały zmienione w sposób chroniący przed rozszerzającą interpretacją, pozwalającą sądzić, że uzyskanie tej kwalifikacji będzie równoznaczne z uprawnieniem do pracy w określonych placówkach lub będzie potwierdzać kompetencje niezbędne do podjęcia takiej pracy.

Efekty uczenia się

Syntetyczna charakterystyka efektów uczenia się

Osoba posiadająca kwalifikację "Praca z dzieckiem metodą Marii Montessori" jest przygotowana do samodzielnego organizowania i prowadzenia pracy z dziećmi zgodnie z założeniami pedagogiki Marii Montessori. Potrafi: zaaranżować przestrzeń pracy własnej, wykorzystywać pomoce Montessori w pracy z dzieckiem, samodzielnie zaprojektować i wykonać pomoc Montessori, animować pracę z dzieckiem zgodnie z zasadami pracy własnej, obserwować i omawiać podejmowane przez dziecko działanie w trakcie pracy własnej.

Zestawy efektów uczenia się

1) Posługiwanie się założeniami pedagogiki Marii Montessori w pracy z dzieckiem

Poszczególne efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji ich osiągnięcia

1. Omawia podstawy pedagogiki Marii Montessori

Kryteria weryfikacji:

- a. przytacza życiorys Marii Montessori
- b. definiuje terminy typowe dla pedagogiki Montessori (w tym lekcja trójstopniowa, polaryzacja uwagi, kontrola błędów, izolacja trudności, fazy wrażliwe)
- c. podaje przykłady zastosowania typowych elementów pedagogiki Montessori w pracy z dzieckiem

2. Wskazuje na znaczenie ciszy w pracy z dzieckiem

Kryteria weryfikacji:

- a. omawia rolę ciszy i jej wykorzystanie w czasie zajęć
- b. omawia potrzebę ciszy u dziecka i jej związek z uczeniem się
- c. podaje przykłady ćwiczeń wykorzystywanych w lekcji ciszy

3. Omawia rolę prowadzącego zajęcia w pracy z dziećmi zgodnie z założeniami pedagogiki Marii Montessori

Kryteria weryfikacji:

- a. wymienia i opisuje umiejętności prowadzącego zajęcia, w tym obserwowanie dziecka, indukowanie ciszy, tworzenie "przygotowanego otoczenia", wspieranie samodzielności dziecka
- b. omawia istotę zatrzymania się, dawania dzieciom czasu na ich indywidualny rozwój
- c. omawia znaczenie indywidualnych pasji, talentów, zainteresowań w rozwoju dziecka
- d. charakteryzuje postawę gotowości prowadzącego do przyznania się do niewiedzy

2) Organizowanie i prowadzenie pracy z dzieckiem według założeń pedagogiki Marii Montessori

Poszczególne efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji ich osiągnięcia

1. Charakteryzuje zasady pracy własnej

Kryteria weryfikacji:

- a. wymienia zasady pracy własnej (w tym zasada swobodnego wyboru pomocy, czasu i miejsca pracy, zasada pracy w ciszy, zasada porządku, zasada możliwości współpracy, zasada transferu)
- b. wyjaśnia znaczenie przyjętych zasad w kontekście założeń metody Marii Montessori
- c. podaje przykłady wprowadzania i realizowania zasad w czasie pracy własnej na podstawie przeprowadzonej obserwacji pracy jednego dziecka, pracy nauczyciela, dynamiki pracy grupy, pracy grupy dzieci z materiałem
- d. podaje praktyczne rozwiązania wykorzystania i wprowadzania założeń pedagogiki Marii Montessori

2. Charakteryzuje zasady "przygotowanego otoczenia"

Kryteria weryfikacji:

- a. wymienia i objaśnia aspekty przygotowanego otoczenia (aspekt: osobowy, przedmiotowy, strukturalno-dynamiczny)
- b. na podstawie przeprowadzonej obserwacji podaje przykłady organizacji przestrzeni uwzględniające aspekt osobowy i aspekt przedmiotowy w odniesieniu do koncepcji Montessori
- c. podaje przykład transferu przygotowanego otoczenia na świat zewnętrzny

3. Przygotowuje i wykorzystuje materiał rozwojowy

Kryteria weryfikacji:

- a. wykonuje materiał rozwojowy zgodnie z założeniami pedagogiki Marii Montessori
- b. demonstruje pracę z wykonaną przez siebie pomocą
- c. omawia pomoc w odniesieniu do następujących kryteriów: zgodność pomocy z założonym celem, adekwatność pomocy do fazy rozwoju dziecka, przeniesienie na otoczenie, izolacja trudności, kontrola błędu, wartości estetyczne
- d. prezentuje sposób pracy z materiałem rozwojowym wylosowanym spośród następującego zestawu: różowa wieża, brązowe schody, metalowe ramki, złoty materiał, znaczki, wielka tablica do mnożenia, liczydła, wielkie dzielenie, wąż dodatni i wąż ujemny, szorstkie litery
- e. omawia wylosowany materiał rozwojowy pod kątem charakterystyki adresatów, celów pracy z tą pomocą i powiązania jej z innymi pomocami, transferu na świat zewnętrzny

4. Prowadzi obserwacje i wykorzystuje informacje z przeprowadzonych obserwacji do pracy według założeń metody Marii Montessori

Kryteria weryfikacji:

- a. na podstawie przeprowadzonej obserwacji omawia kluczowe elementy pracy dziecka (w tym fazy koncentracji i dekoncentracji uwagi, wchodzenie w relację z innymi, praca z opiekunem, praca z pomocami)
- b. na podstawie przeprowadzonej obserwacji omawia kluczowe elementy pracy z dzieckiem (w tym wprowadzenie pomocy, indywidualna praca z dzieckiem, obserwacja, prowadzenie kręgu, egzekwowanie ciszy)
- c. na podstawie przeprowadzonej obserwacji omawia kluczowe elementy pracy grupy dzieci (w tym wchodzenie w relację, czas pracy indywidualnej, wspólnej, czas pracy z opiekunem, dynamika ciszy)
- d. na podstawie przeprowadzonej obserwacji omawia kluczowe elementy pracy z materiałami (w tym wybór i korzystanie z pomocy, samodzielność, czas pracy z pomocą, dynamika koncentracji w trakcie pracy z pomocą)

5. Omawia problematykę pracy z rodzicami w kontekście założeń pedagogiki Marii Montessori

Kryteria weryfikacji:

- a. uzasadnia rolę współpracy z rodzicami zgodnie z założeniami koncepcji Montessori
- b. przedstawia korzyści wynikające z pracy według założeń koncepcji Marii Montessori
- c. podaje przykłady dotyczące wspierania rozwoju i kształcenia dzieci
- d. podaje przykłady współpracy z rodzicami

Instytucje certyfikujące i podmioty powiązane z kwalifikacją

#	Instytucje certyfikujące (IC)	Instytucje walidujące
1	Fundacja Królowej Świętej Jadwigi	

Wnioskodawca:

Fundacja Królowej Świętej Jadwigi

Minister właściwy dla kwalifikacji:

Minister Edukacji